

Hellenic Evaluation Society Review

No 7 (2020)

HELLENIC EVALUATION SOCIETY REVIEW - ISSUE 7

Δρ Αλέξανδρος Καΐλης, Εξωτερική Πολιτική της ΕΕ και η Ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ: Νομικές και Πολιτικές Διαστάσεις.

Μαριάννα Κονδυλίδου

doi: [10.12681/eea.40254](https://doi.org/10.12681/eea.40254)

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Δρ Αλέξανδρος Καΐλης, Εξωτερική Πολιτική της ΕΕ και η Ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ: Νομικές και Πολιτικές Διαστάσεις.

Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2020, σελ. 360 ISBN: 978-960-654-105-6

Μαριάννα Κονδυλίδου

Σύμβουλος αξιολόγησης

Για πολλούς, η Ατζέντα 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που περιλαμβάνει, αποτελεί το μεγαλύτερο έναυσμα για μεταρρυθμίσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, που έχει υπάρξει ποτέ, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις των καιρών μας. Η διαδικασία ενσωμάτωσης των στόχων αυτών στα διεθνή και εθνικά συστήματα διακυβέρνησης (θεσμούς, πολιτικές, νομοθεσία), είναι προφανώς, μια κοπιώδης και ιδιαίτερα ουσιαστική εργασία που τα κράτη πρέπει να επιτελέσουν με πλήρη συναίσθηση της σημασίας τους.

Ο Δρ Αλέξανδρος Καΐλης, είναι βαθύς γνώστης του συνολικού πλαισίου διακυβέρνησης που διέπει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ως επί σειρά ετών Ειδικός Σύμβουλος Διεθνών & Ευρωπαϊκών Υποθέσεων σε κεντρικές κυβερνητικές δομές (Προεδρία της Κυβέρνησης, πρώην Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης), έχει ασχοληθεί εκτεταμένα με την παρακολούθηση και το συντονισμό της πορείας υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο. Στο βιβλίο του αναδεικνύει, με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο, την άρρηκτη διασύνδεση και τη στενή σχέση συνοχής και συμβατότητας που αναπτύσσεται ανάμεσα στην Ατζέντα 2030 και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, και κρίσιμες πολιτικές και νομικές πτυχές της ευρωπαϊκής διπλωματίας και της εξωτερικής δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Αναλύει, ουσιαστικά, τις διαδικασίες και τον τρόπο με τον οποίο οι θεμέλιες αρχές και πρωταρχικοί στόχοι της Ατζέντας 2030 ενσωματώνονται και εναρμονίζονται κατάλληλα με τρεις κείρας σημασίας τομείς πολιτικής της εξωτερικής δράσης της ΕΕ: την κοινή εμπορική πολιτική, την αναπτυξιακή πολιτική και τη χρηματοδότηση των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ.

Το πολύ ενδιαφέρον αυτό βιβλίο δομείται από δύο Μέρη και έξι Κεφάλαια, στα οποία αναλύονται κατά σειρά: το πλαίσιο διακυβέρνησης της Ατζέντας 2030 και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, το νομικό και πολιτικό υπόβαθρο της εφαρμογής της βιώσιμης ανάπτυξης στην ΕΕ, η ανταπόκριση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ στην υιοθέτηση της Ατζέντας 2030, η βιώσιμη ανάπτυξη μέσα από την κοινή εμπορική πολιτική, την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ, και το πλαίσιο χρηματοδότησης των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ.

Το Πρώτο Κεφάλαιο εστιάζει στη διεξοδική ανάλυση των βασικών πτυχών της παγκόσμιας διακυβέρνησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, παρέχοντας στον αναγνώστη μια ολοκληρωμένη εικόνα του συνολικού εγχειρήματος: Ειδικότερα, εντοπίζονται οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες και στάδια, εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, που οδήγησαν στην υιοθέτηση της Ατζέντας 2030, και προσδιορίζονται οι κύριες επιδιώξεις, στρατηγικές προτεραιότητες, βασικό

πεδίο εφαρμογής, θεμέλιες αρχές, κύρια μέσα εφαρμογής και συνολικό σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Ένα τέτοιου μεγέθους εγχείρημα εμπεριέχει σχέδιο διακυβέρνησης, στόχους και επιδιώξεις, πεδίο και μέσα εφαρμογής, μέσα παρακολούθησης και αξιολόγησης, πρόγραμμα δράσης και αξιολόγηση, όπου και αναλύονται διεξοδικά.

Στο Δεύτερο Κεφάλαιο, εξετάζεται ενδελεχώς και με μεγάλη επιμέλεια, η διασύνδεση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης με το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ (Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και το κύριο διακηρυκτικό πλαίσιο της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιόδου 2010-2020 (Αναπτυξιακή Στρατηγική «Ευρώπη» 2020, 7ο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ για το Περιβάλλον), επιτυγχάνοντας να ερμηνεύσει τη σύμπλευση των στόχων και προτεραιοτήτων που εκπορεύονται από αυτά τα έγγραφα.

Στη συνέχεια, και συγκεκριμένα στο Τρίτο Κεφάλαιο, αναλύεται ο τρόπος ανταπόκρισης των θεσμικών οργάνων της ΕΕ στην υιοθέτηση της Ατζέντας 2030. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται μια σειρά από σημαντικά διακηρυκτικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ανακοινώσεις), του Συμβουλίου της ΕΕ (συμπεράσματα) και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ψηφίσματα), από τα οποία τεκμαίρεται, με σαφή και υποδειγματικό τρόπο, ο ρόλος και συμβολή των εν λόγω θεσμικών οργάνων στην προαγωγή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης εντός του συστήματος διακυβέρνησης της ΕΕ.

Έχοντας ιχνηλατήσει και μελετήσει, με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο, όλες τις θεμελιώδεις διατάξεις του συστήματος διακυβέρνησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε παγκόσμιο και ενωσιακό επίπεδο, ο συγγραφέας επικεντρώνεται, στο Δεύτερο Μέρος του βιβλίου (Κεφ. 4-6), στην ανάλυση των μέσων και του τρόπου με τον οποίο οι αρχές και στόχοι της Ατζέντας 2030 ενσωματώνονται κατάλληλα σε τρεις καίριες σημασίας τομείς πολιτικής της εξωτερικής δράσης της ΕΕ: της εμπορικής πολιτικής, της αναπτυξιακής πολιτικής και του τομέα της χρηματοδότησης των δράσεων εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Η διασύνδεση και συνοχή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης με τους εν λόγω τομείς εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ αναδεικνύεται, με ιδανικό τρόπο, μέσα από τη μελέτη του περιεχομένου μιας σειράς νομικών, πολιτικών και χρηματοδοτικών εργαλείων εφαρμογής τους. Η εστίαση του συγγραφέα σε αυτούς τους τρεις (3) τομείς εξωτερικής πολιτικής αποκτά ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία και ενδιαφέρον, καθώς οι εν λόγω τομείς συμβάλλουν καταλυτικά στην προαγωγή στη διεθνή σκηνή τόσο των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και θεσμικών πτυχών της βιώσιμης ανάπτυξης, όσο και των εν γένει θεμελιωδών αρχών, αξιών και στρατηγικών προτεραιοτήτων της ΕΕ.

Ο Δρ Αλέξανδρος Καϊλής δεν κάνει κριτικές επισημάνσεις στο βιβλίο. Παραθέτει συνολικά το πλαίσιο εκείνο όπου θα διευκολύνει τον μελλοντικό αναγνώστη να κατανοήσει σε βάθος κρίσιμες πτυχές και προεκτάσεις του συνολικού συστήματος διακυβέρνησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης της (π.χ. στρατηγικές επιδιώξεις, πεδίο εφαρμογής, σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης). Εστιάζοντας σε τρεις κεντρικούς τομείς πολιτικής της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, αναδεικνύει υποδειγματικά και με μαεστρία: κατά πρώτο λόγο, το ζήτημα της αλληλεπίδρασης και της διασύνδεσης ανάμεσα στις διακηρυκτικές αποφάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη ενός παγκόσμιου οργανισμού, όπως είναι τα Ηνωμένα Έθνη, και το νομικό και πολιτικό πλαίσιο διακυβέρνησης ενός υπερεθνικού οργανισμού, όπως είναι η ΕΕ, και κατά δεύτερο, το κατά πόσο η Ατζέντα 2030 δύναται να αποτελέσει για την ΕΕ ένα ολοκληρωμένο καθοδηγητικό πλαίσιο άντλησης χρήσιμων διαχειριστικών προσεγγίσεων και στρατηγικών στοχεύσεων, ικανών να συμβάλουν στην προαγωγή των θεμελιωδών αρχών και στόχων της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ στη διεθνή σκηνή.